

Al·lèrgia a la picada

D'HIMENÒPTERS

CONSELLS PER APICULTORS

PIA - Punt D'informació Aerobiològica
SCAIC - Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunotologia Clínica

VESPES

Família

HIMENÒPTERS

FORMIGUES

ABELLES

Les manifestacions clíniques del nostre cos davant de la picada dels himenòpters poden ser:

Picada aïllada (una sola picada):

1x VS 50x

Sense reacció;
Reacció local gegant (inflamació de més de 10 cm).
La persona que ho pateix pot ser al·lèrgica o no;
Reacció sistèmica o anafilàctica. La persona que ho pateix pot ser al·lèrgica o no (la majoria ho són).

Picada múltiple (més de 50 picades de cop):

El verí de les abelles pot tenir un efecte tòxic (destrucció de teixits i lesions al fetge, ronyons, cervell... fins al xoc, coma i finalment la mort).

Dosi letal: centenars milers de picades (depèn del pes de la persona).

Què és l'al·lèrgia?

És una reacció anormal del nostre sistema defensiu. El nostre cos fabrica immunoglobulina E (IgE) contra verí d'abella. Una persona mai desenvolupa una al·lèrgia en la primera picada. Serà en les futures exposicions al verí (picades) quan la IgE desencadenarà la reacció al·lèrgica.

AL·LÈRGIA A LA PICADA D'ABELLA: QUÈ HA DE SABER L'APICULTOR

Reaccions al·lèrgiques sistèmiques o anafilàctiques:

Grau 1: urticària, pruija, malestar, ansietat.

Grau 2: opressió toràcica, nàusea, vòmit, diarrea, dolor abdominal.

Grau 3: dispnea, sibilàncies, disfàgia, ronquera, presíncope.

Grau 4: hipo tensió, col·lapse, incontinència d' esfínters, cianosi, mort.

Mortalitat per al·lèrgia a himenòpters (abelles i vespes):

La majoria de morts (80%) són degudes a una sola picada.

La majoria de morts (>60%) tenen lloc la primera hora de la picada.

Al·lèrgia a l' verí d'abella i els apicultors:

Per l'evada exposició a que estan sotmesos els apicultors tenen un risc elevat de patir aquesta al·lèrgia. Varia segons nombre i freqüència de picades: S'ha detectat un nombre més gran de malalts entre els familiars d'apicultors i apicultors no professionals.

És una al·lèrgia que pot desaparèixer per si sola, ja que les picades constants poden provocar una dessensibilització natural.

L'al·lèrgia pot aparèixer en qualsevol moment, però la majoria la manifesten els dos primers anys d'apicultura o un cop acumulades més de 50 picades d'abella.

Els símptomes acostumen a manifestar-se amb les primeres picades de primavera (després d'uns mesos sense picades).

Quan hem de sospitar d'una possible al·lèrgia (no cal que aparegui n tots els símptomes):

Molèsties anormals amb poques picades (potser una de sola).

Molèsties anormals de manera immediata a la picada (minuts).

Malestar general amb picor a palmells, plantes, genitals, cap.

Erupció vermellosa escampada per la pell.

Dificultat per respirar potser amb nasa a la gola, afonia o dificultat per empassar.

Debilitat extrema amb incapacitat d'estar-se dempeus.

Inflor exagerada al lloc de la picada o a distància (llavis, parpelles, mans...).

Si es dona el cas: caldrà avisar urgentment (metge, CAP, hospital...) i consultar a l'al·lèrgòleg abans de poder tornar a ser picats per les abelles.

QUÈ CAL QUE FACI L'APICULTOR QUAN EN L'ACCIDENT APÍCOLA (PICADA D'ABELLA) HI HA ALTRES PERSONES IMPLICADES?

Reacció local gegant:

1. Aplicar amoníac.
2. Povidona iodada.
3. Si pica molt malgrat amoníac: Antihistamínic oral.
4. Si hi ha molt edema es pot prendre un corticosteroide oral o injectat.
5. Consultar el metge si augmenta amb el pas de les hores.

Reacció general:

1. Si no tenim nocions de socorrisme: avisar! (112)
2. Valorar estat general: respiració, pols, consciència.
3. Si urticària: antihistamínic oral.
4. Si dolor (picada múltiple): analgèsic o antiinflamatori oral.
5. Altres mesures (Corticoide oral, Adrenalina) només haurien de ser usades per persones amb coneixements suficients.

TRACTAMENT DE L'APICULTOR AL·LÈRGIC

Medicaments disponibles en cas de picada:

1. AMONÍAC (AFTERBYTE® o similar) o GEL (o alguna cosa freda a l'abast).
2. ANTIHISTAMÍNIC (Comprimits). D'efecte limitat, tarda uns 30 minuts a actuar.
3. CORTICOSTEROIDES (Comprimits). D'efecte limitat, tarden alguns minuts a actuar en funció del tipus de corticosteroide que es prengui o s'administri. Sobretot indicats en cas d'edema.
4. ADRENALINA. Cal injectar-la i el seu efecte és molt ràpid. L'apicultor notarà com es frena la sensació d'ofec, la hipotensió i l'expansió de l'edema. Tot i això l'ADRENALINA té efectes secundaris indesitjables com ara tremolor, ansietat, sudoració, palpitations o mal de cap.

A nivell comercial l'ADRENALINA autoinjectable es comercialitza amb el nom d'Altellus®, Jext, Anapen, Emerade, cadascuna amb les seves indicacions d'ús, el lloc recomanat per injectar-la és a la part EXTERNA de la CUIXA, en angle recte (mai a la natja).

Tractament a les reaccions locals gegants:

Fase inicial: Fred local; Antihistamínics orals.

Fase retardada: Corticoides orals (3-5 dies); Si la picada és a la boca cal consultar al metge i quedar en observació pel risc d'obstrucció de via aèria superior (asfixia).

Vacuna o Immunoteràpia:

Fase d'inici: administració subcutània de dosis creixents de verí fins a: 100-200 mcg.

Fase de manteniment: Corticoides orals (3-5 dies); Si la picada és a la boca cal consultar al metge i quedar en observació pel risc d'obstrucció de via aèria superior (asfixia).

Vacuna en apicultors:

S'ha de fer en tots els apicultors que hagin presentat reacció al·lèrgica sistèmica moderada greu. En altres circumstàncies cal avaluar el cas concret.

No anar a les abelles fins iniciar la vacuna i arribar a la dosi de manteniment.

En apicultors s'aconsella dosi doble (200 mcg verí / injecció).

Es pot fer una picada controlada abans de tornar a brescar (un cop iniciada vacuna).

Cal ser molt prudent pel risc de picada múltiple:

Màxima protecció.

No anar sol o portar mòbil i/o avisar on anem.

Tenir adrenalina a mà:

- La vacuna ha de durar un mínim de 5 anys;
- Però es pot mantenir mentre es faci apicultura;
- Passats els 5 anys es pot optar per autoprovocar-se 1-2 picades/setmana per mantenir protecció (a l'hivern: 1/mes o bé reiniciar vacuna);
- El major risc de reacció es presenta amb les primeres picades de la nova temporada;
- La vacuna permet, en la gran majoria de casos, reincorporar-se a l'apicultura amb seguretat.

TOTS HAURÍEM DE RECORDAR

L'Apicultura és una activitat ramadera. Totes les persones que visiten la natura cal que respectin les senyalitzacions (ATENCIÓ ABELLES).

Els apicultors han de ser conscients que les seves abelles poden provocar reaccions molt greus en altres persones.

Tots hem de ser conscients dels grans beneficis que es deriven de l'apicultura, en el manteniment i fecunditat dels nostres camps i boscos.

